

Älgbetesskador i tallungskog

Ljusnan-Voxnan 2010

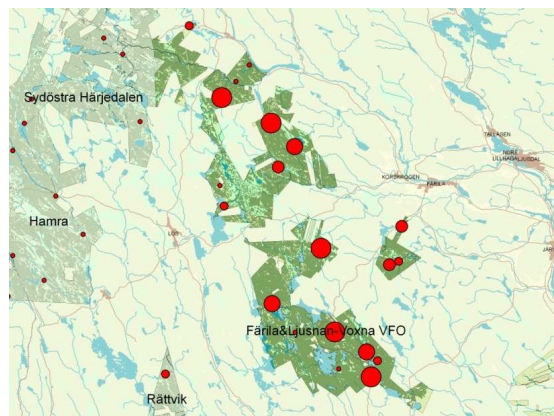
På uppdrag av **Sveaskog AB** har Svensk Naturförvaltning AB inventerat älgbetesskador på tall på bolagets marker inom Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde. Liknande inventeringar har genomförts på andra områden i regionen och ingår som en del i ett större övervakningssystem med syfte att följa skadeutvecklingen på Sveaskogs marker i Marknadsområde Södra Norrland.

Område och metodik

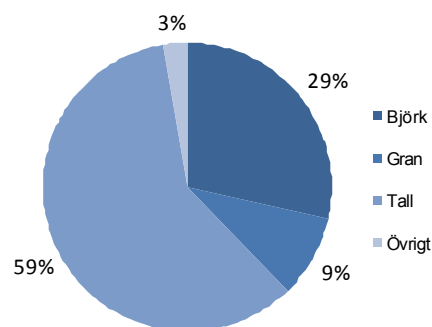
Inventeringen utfördes 2010 på Sveaskogs marker inom det ca 270 000 ha stora område som sedan 2011 utgör Ljusnan-Voxnan älgförvaltningsområde i Gävleborgs län (figur 1).

Inventeringen omfattade tallungskogar i det mest skadeutsatta utvecklingskedet då de är mellan 5 och 15 år gamla. Mätningarna genomfördes i provytor i slumpmässigt utvalda bestånd. Inventeringen utfördes under juni månad 2010.

Alla stammar, högre än halva beståndshöjden räknades, men skador bedömdes enbart på tall. Varje tallstam i provytorna undersöktes noga med avseende på skador. Skador klassades som färska eller äldre där färsk skada definierades som skada som skett sedan tillväxtstart föregående sommar. Färsk skada delades upp på toppskottsbyte, stambrott och barkgnag.

Figur 1. Karta över Sveaskogs markinnehav (grön färg). De platser som inventerats är markerade med röd färg. Ju större skada desto större yta på punk-

Figur 2. Uppmätt trädslagsfördelning i de inventerade ungskogarna 2010.

Tabell 1. Uppmätta skador under 2010.

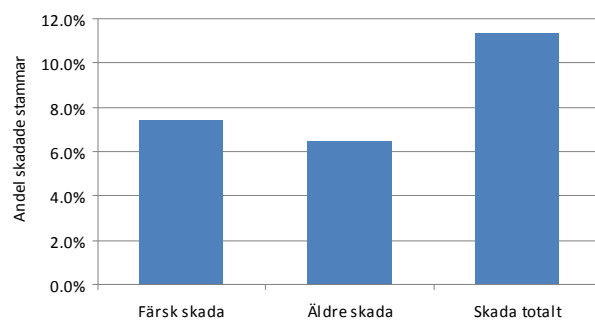
	Färsk skada	Äldre skada	Skada totalt
2010	7%	6%	11%

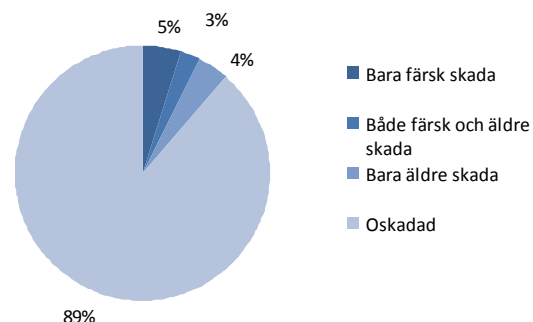
Foto: Johan Truvé

Resultat och kommentarer

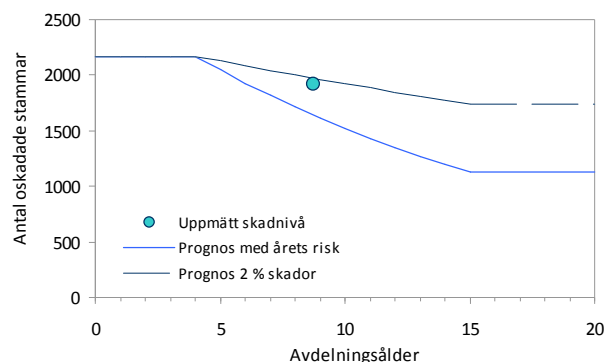
- I de inventerade bestånden utgjorde tall 59% av träden (figur 2).
- Andelen stammar med färska skador 2010 var drygt 7% (figur 3), vilket är i nivå med genomsnittet för Södra Norrland (6%).
- Andelen stammar med enbart färska skador var högre än andelen stammar med både färska och äldre skador (figur 4). Det bör dock påpekas att flera gamla skador klassas som ej orsakade av älg om man inte har tydliga bevis för att så är fallet. Detta ger sannolikt en underskattning av gamla, älgrelaterade skador.
- De färska skadorna bestod nästan uteslutande av toppskottsbetning (7%). Stambrott och barknag orsakade av älg stod för mindre än en procent av de färska skadorna.
- Risken för att en oskadad tallstam skall skadas under ett år beräknades till ca 6%. Denna siffra kan användas för att grovt förutsäga hur många stammar man kan förvänta sig är oskadade när träden vuxit över attraktiv beteshöjd (figur 5).
- Om nuvarande skaderisk består kommer ett genomsnittligt bestånd efter 15 år att ha drygt 600 stammar färre som är helt oskadade jämfört med t ex en årlig skaderisk på 2% (figur 5).

Figur 3. Andel av träd med skador av olika åldrar 2010. Vissa träd kan ha både gamla och färska skador.

Figur 4. Andel av träd med skador av olika åldrar samt andel oskadade träd 2010.

Figur 5. Prognos av utvecklingen av antalet oskadade stammar. Beräkningarna utgår från att antalet stammar per hektar och årlig skaderisk är konstant. Blå punkt indikerar antal oskadade stammar på det genomsnittliga beståndet baserat på årets mätningar.

Produktion

Svensk Naturförvaltning AB
info@naturforvaltning.se, www.naturforvaltning.se
Ramsberg: Sommarrovägen 10,
SE-711 98 Ramsberg, Tel. 0581-66 09 70
Göteborg: Rullagergatan 9,
SE-415 26, Göteborg, Tel. 031-22 30 45